

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΡΟΥΣΣΟΣ. ΕΚ ΑΝΤΙΦΩΝΟΥ ΔΕΝ ΕΓΓΡΑΦΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΑ 407
 τὴν ἀποστολὴν π. 419-420
 «Θρῆνις» τ. 131
 1939 π. 406-411

παραθέτομεν ὅσα ὁ ἐν Κωνσταντῆζ Ιατρός κ. Ἐκτωρ Σαραφείδης, μετὰ τὴν ἀποστολὴν τῆς εἰκόνης τοῦ ἀειμνήστου Ρούσσου, εἰς ἐπιστολὴν τοῦ πρὸς τὸν κ. Μ. Σταμούλην γράφει·

«...οὐδεὶς πλέον ἐμοῦ γνωρίζει, οὔτε ἐπακριβῶς ἐγράφη πόσον συνετέλεσεν αὐτός ὁ ἄνθρωπος ὅπως μεταστραφῇ τὸ δυσμενὲς πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἐπεκράτει παρὰ τῷ Ρουμανικῷ λαῷ καὶ ποῖα προκα-

τάληψις ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων ἐπεκράτει κατὰ τὰ πρὸ αὐτοῦ ἔτη ἐν τῇ χώρᾳ.

Αὐτός, καίτοι ὑπάλληλος τοῦ Ρουμανικοῦ Κράτους, κατεξάνεστη κατὰ τῆς ἀδίκου ταύτης καταστάσεως καὶ εἶχε τὸ θάρρος νὰ ἀνατρέψῃ ὁλόκληρον τὴν σύγχρονον ἱστορίαν τῶν Ρουμάνων φέρων εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν τὸ παραπλανηθὲν πνεῦμα τοῦ εὐγενοῦς τούτου λαοῦ.

Ποτὲ δὲν θὰ γραφοῦν ἱκανὰ διὰ τὴν γιγαντιαίαν ἐπίδρασιν τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος ὅλην τοὺς τὴν ζωὴν καὶ τὴν περιουσίαν κατηνάλωσε διὰ τὴν εὐγενῆ αὐτὴν ἰδέαν, τοῦ νὰ φέρῃ τὸ πνεῦμα τῶν ἐντοπίων εἰς τὴν ἀληθῆ ὁδόν, ἀπὸ τῆς ὁποίας μὲ τόσῃν ἔχθρᾳ οἱ σύγχρονοι ἱστορικοὶ εἶχον ἐργασθῇ διὰ νὰ τὸ ἀποπλανήσουν. Ταπεινὴν πρὸς τὴν κολοσσιαίαν ταύτην ἐργασίαν καὶ ἐγὼ ἐζήτησα

νά προσθέσω συμβολὴν ἐργαζόμενος ἐπὶ τοῦ φιλολογικοῦ πεδίου διὰ τῶν δύο μου λεξικῶν, τῶν ὁποίων τὸ δεύτερον ὁ μακαρίτης προϋλόγισε μὲ τόσην σαφήνειαν καὶ ἀφροσύνην. Διότι διὰ τῶν βιβλίων τούτων, ἂν καὶ ἀτελῶν, θὰ κατορθωθῇ νὰ γνωσθῶσι πολλὰ κείμενα εἰς τοὺς θέλοντας νὰ ἐπεξεργασθοῦν ἔργα πρὸς μετάφρασιν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν γλωσσῶν».

Ὁ Δημ. Ροῦσσος ἐγεννήθη τῇ 22 Ἰανουαρίου 1869. Τὰς Πανεπιστημιακὰς σπουδὰς του ἔκαμεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, Βερολίνου καὶ Λειψίας. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἀνωτέρων αὐτοῦ σπουδῶν ἦλθεν τὸ 1894 εἰς Ρουμανίαν.

Διωρίσθη τῷ 1900 διερμηνεὺς τῆς ἐλληνικῆς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ρουμανίας, τὸ δὲ 1904 καὶ διερμηνεὺς τῆς ἀγγλικῆς εἰς τὸ αὐτὸ ὕπουργεῖον ὅπου ἔμεινεν ἕως τοῦ 1920.

Κατ' ἀρχὰς ἐδημοσίευσε μερικὰ ἐπιστημονικὰ ἄρθρα εἰς τὴν ἐν Βουκουρεστίῳ ἐκδιδομένην ἡμερησίαν ἀειμνήστου Σπ. Σίμου «Πατρίς»: Ἱστορία τῆς Μαλτέζας Σουλτάνας Ἐρῆνος ἀνωνύμου ποιητοῦ ἐπὶ τῇ ἀλώσει τῆς Κωνσταντινουπόλεως κτλ. κατόπιν δὲ μερικὰς μικράς μὲν ἀλλὰ σοφὰς μελέτας μὲ τὰς ὁποίας ἐπεβλήθη εἰς τοὺς ρουμανικοὺς ἐπιστημονικοὺς κύκλους τοῦ Βουκουρεστίου».

Ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καὶ Ἀντ. Μέλος τῆς Ρουμανικῆς Ἀκαδημίας κ. Μ. Θ. Λάσκαρις εἰς τὸ «Νέον Κράτος» (ἐν Β' σελ. 1383—1386) ἐδημοσίευσεν νεκρολογίαν διὰ τὸν Ροῦσσον ἐκ τῆς ὁποίας ἀναδημοσιεύομεν τὰ περὶ τοῦ ἔργου αὐτοῦ:

Ἐλληνιστὶ ἐδημοσίευσεν ὁ Ροῦσσος πλὴν τῆς διδακτορικῆς του διατριβῆς ἣν ἀνεφέραμεν, πολὺ ὀλίγα: μικράς τινας συμβουλὰς εἰς τὸν «Νέον Ἑλληνομνήμονα» τοῦ Λάμπρου, διάφορα ἄρθρα εἰς τὴν «Πατρίδα» τοῦ Βουκουρεστίου¹⁾, τὴν θαυμασίαν μελέτην «Αἱ πρῶται ἐλληνικαὶ ἡμερηίδες» εἰς τέσσαρα φύλλα τοῦ «Ἐλευθέρου Βήματος» (25—30 Νοεμβρίου 1928) καὶ τὸ ἄρθρον «Παπᾶ Συναδηνός καὶ Ματθαῖος ὁ Μυρέων» εἰς τὴν «Νέαν Ἑστίαν» 24 (15 Σεπτεμβρίου 1938) σελ. 1229—1232, ὅπερ εἶναι καὶ τὸ τελευταῖον του δημοσίευμα.

1) Ἐκ τούτων μνημονευτέα ἰδίᾳ τὰ ἐξῆς «Ἱστορία τῆς Μαλτέζας Σουλτάνας» Πατρίς 4. Χ. 1898, «Ἐπιγραφαὶ ἐκ Κωνσταντίας» Πατρίς 6. Χ. 1899, «Ἐρῆνος ἀνωνύμου ποιητοῦ ἐπὶ τῇ ἀλώσει τῆς Κωνσταντινουπόλεως» Πατρίς 29, γ. 1899.

Γαλλιστί ἐδημοσίευσεν ὁ Ροῦσος τὸ ἄρθρον *Inscription grecque de Tomis* εἰς τὸ περιοδικὸν «*Istros*» τόμ. I, 1934 τοῦ γνωστοῦ καὶ φιλέλληνο ἀρχαιολόγου Σ. Λαμπρινοῦ

Τὸ πλεῖστον ὅμως τοῦ ἔργου τοῦ ἐδημοσίευσεν ὁ Ροῦσος ρουμανιστί. Μὲ τὰ ρουμανικὰ ταῦτα συγγράμματα του, ἄγνωστα σχεδόν, λόγῳ τῆς γλώσσης παρ' ἡμῖν, ὀφείλομεν νὰ ἀσχοληθῶμεν κάπως ἐκτενέστερον.

Τὸ πρῶτον τῶν δημοσιευμάτων τούτων τιτλοφορεῖται «*Βυζαντινο-ρουμανικαὶ μελέται*» (Βουκουρέστιον 1907, σελ. 51) Ἀναφέρεται δὲ εἰς δύο σπουδαῖα ρουμανικὰ κείμενα, ἅτινα ἀποδεικνύονται ὅτι ἀποτελοῦν διασκευὴν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς τούτων τὸ μὲν πρῶτον ἐθεωρήθη ἐσφαλμένως ὡς σχετιζόμενον μὲ τὴν αἵρεσιν τῶν Βογομίλων, τὸ δὲ δεύτερον ἐπιγράφεται «*Νουθεσίαι τοῦ Ἡγεμόνος Νεάγοι Βασαράβα πρὸς τὸν υἱὸν Θεοδόσιον*». Ἐπὶ τῶν «*Νουθεσιῶν*» τούτων αἵτινες εἶναι ἕν ἐκ τῶν σπουδαιότερων μνημείων τῆς, εἰς γλῶσσαν σλαβικήν, φιλολογικῆς παραγωγῆς τῶν Ρουμάνων, ἐπανερχεται ὁ Ροῦσος καὶ εἰς τὸ ἀμέσως ἐπόμενον ἔργον τοῦ «*Μελέται καὶ κρίσεις*» (Βουκουρέστιον 1910, σελ. 123 πρὸς τὴν ἀνάλυσιν τοῦ Ν. Πολίτου, «*Λαογραφία*» 2 σελ. 709—716). Εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ὁ Ροῦσος ἀσχολεῖται καὶ μὲ τὴν «*Χρηστοθήειαν*» τοῦ Ἀντωνίου τοῦ Βυζαντίου, ἀποδεικνύει δὲ ὅτι αὕτη ἀποτελεῖ διασκευὴν τοῦ γνωστοῦ βιβλιαρίου *De civitate morum puerilium* (1526) τοῦ χαριτωμένου τούτου «*Ὁδηγοῦ καλῆς συμπεριφορᾶς*» τῶν χρόνων τῆς Ἀναγεννήσεως, τοῦ ὁποῦ συγγραφεὺς εἶναι ὁ Μέγας Ὁλλανδὸς φιλόλογος Ἑρασμος, ὅστις, ὡς γνωστὸν, συνέγραψε καὶ «*Παραφροσύνης Ἑγκώμιον*»...

Εἰς τὸ περιοδικὸν *Convorbiri Literare* σελ. 45, 1911, σελ. 62-70 ἐδημοσίευσεν ὁ Ροῦσος, ἐπὶ τῇ βάσει Ἀθηναϊκοῦ κώδικος τὴν μελέτην «*Ἀπὸ τῆς ἀλληλογραφίας τῆς πριγκιπίσσης Ἀννης Ράκοβιτς, 1708—1709*».

Τὸ ἐπόμενον ἔτος ἐκδίδει ὁ Ροῦσος ἔργον συνθετικοῦ χαρακτῆρος: τὸν «*Ἑλληνισμὸν ἐν Ρουμανίᾳ*» (Βουκουρέστιον 1912, σελ. 80) ἀποτελούμενον ἀπὸ τὰ ἐξῆς πέντε κεφάλαια: Τὸ Βυζάντιον καὶ οἱ λαοὶ τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης Σημασία τοῦ Βυζαντίου καὶ τοῦ βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ Χρησιμότης τῆς Βυζαντινολογίας διὰ τοὺς Ρουμάνους. Οἱ Ἕλληνες ἐν Ρουμανίᾳ πρὸ τοῦ 1453. Οἱ Ἕλληνες ἐν Ρουμανίᾳ μετὰ τὸ 1453.

Ἐάν διὰ τὴν φαναριωτικὴν ἐποχὴν, τὸ σύγγραμμα τοῦτο διατηρῇ καὶ σήμερον ἀνεκτίμητον ἀξίαν, διὰ τὴν βυζαντινὴν ὅμως περίοδον, χρήζει ἀναθεωρήσεως, καὶ τοῦτο διότι ὁ συγγραφεὺς σπανίως

κατάρθωσε, εξετάζων τὴν βυζαντινὴν ἐπίδρασιν ἐν Ρουμανίᾳ νὰ διακρίνῃ σαφῶς τὴν ἄμεσον ἐπίδρασιν ἀπὸ τῆς ἐμμέσου τοιαύτης (διὰ μέσου τῆς Βουλγαρίας καὶ τῆς Σερβίας).

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ὁ Ροῦσσος ἐδημοσίευσε τὴν «Κριτικὴν τῶν κειμένων καὶ τεχνικὴν τῶν ἐκδόσεων» (εἰς τὸ «Δελτίον τῆς Ἱστορικῆς Ἐπιτροπῆς» 1 σελ. 3—107) πολύτιμον ὄντως ἐγχειρίδιον ἱστορικῆς καὶ φιλολογικῆς μεθοδολογίας, ὅπερ θὰ ἔπρεπε καταλλήλως διασκευαζόμενον νὰ εἶχεν ἐκδοθῇ καὶ ἐλληνιστί. Εἰς δὲ τὸν ἐπόμενον τόμον τοῦ αὐτοῦ «Δελτίου» 2 σελ. 89—100, ἐδημοσίευσε «Διορθώσεις εἰς Ἑλλήνας καὶ Ρουμάνους συγγραφεῖς».

Ἐξαιρετικῶς ἐνδιαφέρουσαι δι' ἡμᾶς εἶναι καὶ αἱ τρεῖς ἐργασίαι τοῦ Ροῦσσου περὶ Ἑλλήνων χρονικογράφων καὶ ἱστορικῶν τῆς φαναριωτικῆς ἐποχῆς. Ἔσχε δὲ τὴν τύχην ὁ Ροῦσσος νὰ ἀνακαλύψῃ καὶ νὰ ἐκδώσῃ δύο τοιαῦτα χρονικά: Τὸ πρῶτον ἐγράφη ὑπὸ ἐμπίστου τινὸς τοῦ ἡγεμόνος Γρηγορίου Γκίκα (δι' ὃ καὶ ὠνομάσθη ὑπὸ τοῦ ἐκδότου «Χρονικὸν τῶν Γκικάδων») καὶ ἐξιστορεῖ τὰ γεγονότα τῆς Μολδαυίας ἀπὸ 1695 μέχρι τοῦ 1754, ἐδημοσιεύθη δὲ, ὡς πρὸς τὰ κυριώτερα αὐτοῦ μέρη, ὑπὸ τοῦ Ροῦσσου εἰς τὸ «Δελτίον τῆς Ἱστορικῆς Ἐπιτροπῆς» 2 1916 σελ. 3—85. Συντομώτερον καὶ ἡσσονος ἀξίας εἶναι τὸ ἕτερον χρονικὸν ὅπερ ἀνεκάλυψεν ὁ Ροῦσσος: «Μητροφάνους Γρηγοῦ Χρονικὸν Βλαχίας» 1714—1716 ἐν *Revista Istorică Română* 4 1934 σελ. 1—43. Τέλος ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ χρονικὸν Νικολάου Κυπαρισσᾶ» (ἐν *Revista Ist. Rom.* 3 1933 σελ. 133—149) ἐξετάζει ὁ Ροῦσσος τὴν «Διήγησιν τῶν συμβάντων ἐν Μολδαυίᾳ κατὰ τὸ ἔτος 1716» τὴν δημοσιευθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Legrand, *Epistolaire grec* σελ. 253—276.

Ὡς πρόλογόν τοῦ γνωστοῦ Ἑλληνο-ρουμανικοῦ Λεξικοῦ τοῦ ἱατροῦ Σαραφίδου (Κωνσταντῆς 1935) ἐδημοσίευσεν ὁ Ροῦσσος σύντομον, ἀλλ' ἐνδιαφέρουσαν μελέτην περὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ Ρουμάνων λεξικογράφων τῆς φαναριωτικῆς ἐποχῆς.

Ἡ δηκτικὴ ὁμως εἰρωνεία τοῦ Ροῦσσου, ἥτις μαζί μὲ τὴν ἀπέραντον πολυμάθειαν καὶ τὴν ἀκριβολόγον μεθοδικότητα, ἀπετέλει χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τῆς προσωπικότητός του, καὶ τῆς ὁποίας δείγματα παρέχουν τὰ ἐριστικά αὐτοῦ φυλλάδια ¹⁾ καὶ ἡ κατὰ τοῦ

1) Κατὰ τοῦ ἀτυχοῦς Κωνσταντίνου Λίτσιου στρέφονται τὰ φυλλάδια *Manuserisele grecesti din biblioteca Academiei Romane* (ἀπόσπασμα ἐκ τῆς *Noua Revista Romane* 3. 1901) καὶ *Datoria critice* (ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ αὐτοῦ περιοδικοῦ 15. 1914). Κατὰ δὲ τοῦ διαπρεποῦς βυζαντινολόγου καθ. Μπανέσκου τὸ φυλλάδιον *Un bizantinolog improvizat* (Βουκουρεστίον 1916 σελ. 56).

ἀκαδημαϊκοῦ Δουβουνιώτου τελευταία ἐπίθεσις του («Μητροφάνους Γρηγορά Χρονικὸν Βλαχίας»): οὐδαμοῦ ἐκδηλώνεται μὲ περισσotέραν χάριν καὶ πνεῦμα παρὰ εἰς τὸ ἄρθρον του «Μία ἐπιστολὴ Εὐγενίου Βουλγάρως μετὰφρασθεῖσα εἰς τὴν ρουμανικὴν» (Revista Istorică Romana I, 1931, σελ. 7—31). Τὸ ζήτημα μὲ τὸ ὁποῖον ἀσχολεῖται ἡ σοφὴ αὐτὴ πραγματεία ἔχει ὡς ἐξῆς: Οἱ καθηγηταὶ Δραγομιρέσκου καὶ Γρηγοράς εὐρόντες ἐν λησμονημένον φιλοσοφικὸν ἔργον, δημοσιευθὲν ρουμανιστὶ ἄνευ σημειώσεως τοῦ τόπου καὶ τοῦ ἔτους τῆς ἐκτυπώσεως ἐνόμισαν ὅτι ἔκαμαν σπουδαιότητα ἀνακάλυψιν· ἐπίστευσαν δηλ. ὅτι ἀνεκάλυψαν ἓνα Ρουμᾶνον φιλόσοφον μὲ διάνοιαν πρωτότυπον, τὸν Πέτρον Σταματιάδην. Ὁ Δραγομιρέσκου μάλιστα ἐκφράζει τὴν ἔκπληξίν του διότι τοιοῦτος φιλόσοφος παρέμεινεν ἄγνωστος μέχρι τοῦδε καὶ φρονεῖ ὅτι ὁ Σταματιάδης δὲν ἀποτελεῖ περίπτωσιν μεμονωμένην, ἀλλ' ὅτι τούναντίον, κατὰ τὸν ΙΗ αἰῶνα «ὑπῆρχεν, εἰς τὰς ρουμανικὰς ἡγεμονίας ἀτμόσφαιρα ὑψηλῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης, ἣς ὁ χαρακτὴρ τότε μόνον θὰ εἶναι δυνατόν νὰ καθορισθῇ, ὅταν θὰ ἐκταφοῦν ἀπὸ τὰ ὑπόγεια τῆς μονῆς τοῦ Νεάμτς καὶ τῆς ποτὲ Ἀκαδημίας τοῦ Μιχαήλ Στούρτζα, καὶ θὰ μελετηθοῦν ἐπιμελῶς ὅλα τὰ Ρουμανικὰ χειρόγραφα καὶ βιβλία, ἅτινα ὡς φαίνεται ὑπάρχουν, ἀλλὰ δὲν ἔχουν οὔτε καν καταγραφῇ ἀκόμη!» Ὁ Ρουσσος ὁμῶς ἀποδεικνύει ὅτι πρόκειται περὶ μεταφράσεως τοῦ «Παραρτήματος ἐν ἐπιστολῇς εἶδει κατὰ τοῦ τῶν Ὁκελλιτῶν συστήματος τῆς περὶ τῆς τοῦ παντὸς φύσεως» τοῦ Εὐγενίου Βουλγάρως. Ἡ διατριβὴ αὕτη ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον ὡς παράρτημα τοῦ ἔργου τοῦ Βουλγάρως «Ἀδολεσχία φιλόθεος». Ἡ «Ἀδολεσχία φιλόθεος» μετεφράσθη εἰς τὴν Ρουμανικὴν ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Μολδοβλαχίας Βενιαμὴν Κωστάκη καὶ ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ Ἰάσι κατὰ τὰ ἔτη 1815—1819 μᾶζι μὲ τὸ «Παράρτημα ἐν ἐπιστολῇς εἶδει» ὁπερ ὁμῶς μετεφράσθη οὐχὶ ἀπὸ τὸν μητροπολίτην Βενιαμὴν, ἀλλ' ἀπὸ τὸν ἀφανῆ ἐλλήνοδιδάσκαλον, Πέτρον Σταματιάδην!»

Προσθετέον εἰς τὰ ἀνωτέρω καὶ τὰ:

Inscription grecque de Tomis, Bucuresti 1934.

Παπᾶ Συναδηνὸς καὶ Ματθαῖος ὁ Μυρέων ἐν «Ν. Ἑστία» τόμ. 24 (1938) σελ. 1229—1232.

Στιχουργήματα Φιλιππουπολιτῶν.—1. Γεώργιος Παπακωνσταντίνου, Μουσικός.

*Υπὲρ τῶν γυναικῶν.

Ὅ ταῦτα στιχουργήσας τὰ κατὰ γυναικῶν,
στοχάζομαι, δὲν εἶχεν ὀρθὸν τὸ λογικόν,
ἢ θέλησε νὰ παίξῃ διὰ ἀστεϊσμὸν
καὶ νὰ διασκεδάσῃ ὀλίγον πρὸς καιρόν,
5 ἢ ἴσως ᾗς τὸν καιρόν του δὲν ἔτυχε νὰ ἴδῃ
ἐνάρετον γυναῖκα καὶ φρόνιμον σεμνή,
φίλανδρον καὶ τιμίαν, ᾗς τὸν ἀνδραγῆς πιστὴν
μ' ἐλίκρινῃ ἀγάπην, οἰκοκυρὰν σωστήν.
Ὅθεν ἐξ ἴσου ὅλας χωρὶς διαφορὰν
10 κατηγορεῖ καὶ ψέγει μὲ κρίσιν σφαλεράν.
Ἀληθινὰ αἱ πλεῖσται ὑπάρχουσι κακαί,
καθὼς τὰς περιγράφει, ἀστόχαστοι τρελαί
ἀλλὰ ᾗς τὸ μετὰ τῶν εὐρίσκονται καλαί,
πλὴν φεῦ! τί δυστυχία δὲν εἶν' αὐταὶ πολλαί!
15 ἂν ὅμως ἐπιτύχῃ τινὰς καμμιὰ καλή,
ἢ τούτου εὐτυχία δὲν ἔχ' περιγραφή·
ἐξ ἐναντίας ἄλιν τινὰς ἂν συζευχθῇ
μὲ ἀφρονα γυναῖκα, ἀστόχαστον τρελή,
ᾗς αὐτὸν ἄλλο δὲν μένει, εἰμὴ νὰ προσκαλῇ
20 τὸν θάνατον νὰ ἔλθῃ, διὰ ν' ἀπαλλαγῇ.
Διὸ δοξάζουν ὅλοι ὅτ' αἱ πολλαὶ αὐτῶν
δὲν εἶναι εἰς τοὺς ἀνδρας εἰμὴ σειρά κανῶν.
Ἀλλ' εἶναι καὶ γυναῖκες μὲ ἀρετὰς πολλὰς,
ποῦ προξενοῦν ᾗς τὸν ἀνδρα τὰς ἀληθεῖς τρυφάς.
25 Ἡ φρόνιμος γυναῖκα εἶν' ἓνας θησαυρός,
ᾗς ἀντάξιός δὲν εἶναι ὁ ἐπὶ γῆς χρυσός,
γὰρ νὰ τὴν ἐκτιμῇσῃ ἀξίως, ὥσπερ δεῖ,
καθ' ὅ,τι ἀσυγκρίτως αὐτὸν ὑπερτερεῖ.
Λοιπὸν ὅστις θελήσῃ ἀλήθειαν νὰ εἰπῇ,
50 τὰς ἐναρέτους πρέπει αὐτὸς νὰ ἐπαινῇ,
τὰς δὲ κακὰς νὰ ψέγῃ καὶ νὰ κατηγορῇ,
δικαίως καὶ πρεπόντως νὰ τὰς ἐξουθενοῖ.
Πλὴν φεῦ! αἰτία εἶναι, ὅτ' αἱ πολλαὶ αὐτῶν